

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

21

Rīgā 2012.gada 20.janvārī

Latvijas Republikas Saeimas
priekšsēdētājai Solvitai Āboltiņai

Ļoti cienījamā Āboltiņas kundze!

Saeima 2012.gada 12.janvārī izskatīja likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā” (Nr.26/Lp11) un to pieņēma trešajā galīgajā lasījumā (turpmāk – likuma grozījumi).

Būtiski likuma normu grozījumi galīgajā redakcijā formulēti tikai trešajā lasījumā un paredz arī papildināt Latvijas Republikas valsts robežas likumu ar 10.¹ pantu, kura trešā daļa citastarp noteiktu, ka ārējās sauszemes robežas kravas transportlīdzekļu rindu (turpmāk arī – rinda) administrē Satiksmes ministrija, un ministrija ar līgumu šo uzdevumu var deleģēt autopārvadātāju profesionālajai organizācijai, kas Latviju pārstāv Starptautiskajā Autopārvadātāju savienībā.

Valsts prezidenta kancelejā 2012.gada 18.janvārī tika saņemts vairāku komersantu lūgums nodot pieņemto likumu otrreizējai caurlūkošanai, jo likums ierobežojot godīgu konkurenci un neatbilstot sabiedrības interesēm. Valsts prezidenta kancelejā 2012.gada 19.janvārī tika organizēta sanāksme likuma otrreizējas caurlūkošanas izvērtēšanai (turpmāk – sanāksme), lai noskaidrotu iesaistīto pušu, tai skaitā atbildīgo valsts institūciju viedokļus.

Saeimas apņēmība beidzot atrisināt ārējās sauszemes robežas rindu administrēšanu ir apsveicama. Likuma grozījumi ir nepieciešami un neatliekami. Nav šaubu, ka rindas administrēšanai jānotiek elektroniskā veidā. Ja Saeima un Ministru kabinets tā ir lēmis, atbildība par ārējās sauszemes robežas rindu jautājumu var tikt noteikta Satiksmes ministrijai.

No valsts institūcijām saņemtajiem materiāliem un sanāksmē paustajiem viedokļiem izriet, ka lielākās domstarpības ir par iespēju deleģēt ārējās sauszemes robežas rindu jautājuma risināšanu. Pirmkārt, vai vispār to var deleģēt. Otrkārt, vai var deleģēt jebkurai privātpersonai. Treškārt, vai var deleģēt likumā nosauktam (apzīmētam) tiesību subjektam.

Likuma grozījumi paredz pārvaldes uzdevumu deleģēt likumā apzīmētam tiesību subjektam, proti, profesionālajai organizācijai, kas Latviju pārstāv Starptautiskajā Autopārvadātāju savienībā. Šādām pazīmēm atbilst tikai biedrība „Autopārvadātāju asociācija „Latvijas auto””.

Satiksmes ministrija kā atbalstītā priekšlikuma iesniedzējs pauž viedokli, ka izraudzītais risinājums ir veiksmīgākais un norāda uz iepriekš minētās biedrības līdzšinējo darbu un ieguldījumu nozarē, un sadarbības potenciālu ar valsts institūcijām.

Spriežot pēc pieejamiem dokumentiem un Ministru prezidenta Valda Dombrovska 2011.gada 13.decembra vēstulē Nr. 18/TA-3038 izteiktā viedokļa, kas likumprojekta tabulā pārformulēts kā balsojams priekšlikums trešajam lasījumam, Ministru kabinets, Iekšlietu ministrija un Saeimas Juridiskais birojs paudis noraidošu vai rezervētu attieksmi par iespēju pārvaldes uzdevumu deleģēt likumā nosauktam (apzīmētam) tiesību subjektam. Tieslietu ministrija norāda, ka deleģējamais pārvaldes uzdevums skar ārējās un iekšējās drošības jomu.

Valsts pārvaldes iekārtas likums, līdzšinējā likumdošanas prakse un juridiskā tehnika neaizliedz likumā noteikt, ka pārvaldes uzdevums var tikt deleģēts konkrētam un likumā nosauktam tiesību subjektam, tai skaitā biedrībai. Tomēr šāda rīcība nebūtu jāuztver kā pamatprincips, bet gan izņēmums.

Šis secinājums it īpaši attiecas uz gadījumiem, kad pastāv kaut vismazākā iespēja izvēlēties arī citu risinājumu vai citu tiesību subjektu pārvaldes uzdevuma pildīšanai. Ir jāvērtē katras nozares un deleģējamā pārvaldes uzdevuma specifika. Saņemtajos dokumentos ir redzams, ka sarakste par iespējamiem risinājumiem notikusi arī ar atsevišķiem komersantiem, novērtējot viņu priekšlikumus (skatīt, piemēram, Valsts robežsardzes 2011.gada 26.janvāra atbildes vēstuli).

Mehāniska salīdzināšana ar citiem likumiem un citiem gadījumiem jāveic ļoti uzmanīgi, jo katrs gadījums ir individuāls un ne visi piemēri no citiem normatīvajiem aktiem var būt veiksmīgi. Lai arī Valsts pārvaldes iekārtas likums neprasa rīkot konkursu, lai noskaidrotu, ar ko slēdzams deleģēšanas līgums, valsts pārvaldei būtu jāievēro labas pārvaldības princips un jārīko konkurss tad, kad tas nepieciešams. Par konkursa nepieciešamību norādījusi arī Satiksmes ministrija 2011.gada 23.marta atbildes vēstulē vienam no komersantiem, kurš lūdza likuma otrreizēju caurlūkošanu.

Sanāksmes laikā tika noskaidrots, ka ārējās sauszemes robežas rindu administrēšana nedrīkstētu tikt saistīta ar pienākumu izmantot kravas automašīnu vajadzībām īpaši ierīkotus maksas stāvlaukumus. Biedrības „Autopārvadātāju asociācija „Latvijas auto”” pārstāvis pieļāva šādas saiknes iespējamību, izvēloties sadarbības partnerus.

Satiksmes ministrijas pārstāvis pauda viedokli par šādas sadarbības nevēlamību un pieļāva šo jautājumu noregulēt deleģēšanas līgumā. Tomēr jāņem vērā, ka sarunas par līguma tekstu (arī sadarbības partneriem) nav efektīvas, ja likuma grozījumi nosaka konkrētu tiesību subjektu, kuram var deleģēt pārvaldes

uzdevumu, un ministrijas statuss apgrūtinātu tai iespējas pašas spēkiem nodrošināt rindu administrēšanu (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 18.pants).

Saeimas pamatfunkcija ir likumdošana. Tai nebūtu jārisina mainīgi administratīvi saimnieciski jautājumi, bet likumā jāizlemj būtiskākais. Nebūtu pareizi dot signālu, ka administratīvi saimnieciskus jautājumus var risināt un konkurenci zināmā mērā ierobežot likumā, nosakot un regulējot konkrētu privātpersonu darbību. Turklāt, ja privātpersonai tiek deleģēta ārējās sauszemes robežas rindu administrēšana, šis jautājums skar vairāku ministriju kompetenci (Satversmes 61.pants), pat ja atbildība likuma grozījumos par to noteikta Satiksmes ministrijai.

Nemot vērā iepriekš minēto, tieši Ministru kabinetam būtu jālemj, vai un kuram var deleģēt ārējās sauszemes robežas rindu administrēšanu, kā arī obligāti jāparedz nosacījumi efektīvai kontrolei (arī attiecībā uz sadarbības partneriem) un tas, lai ar iekšējo drošību saistīta informācija netiktu izmantota prettiesiskiem mērķiem.

Likuma grozījumi jau paredz deleģējumu Ministru kabinetam izdot ārēju normatīvo aktu – Ministru kabineta noteikumus. Līdz ar to pārvaldes uzdevuma deleģēšana vai deleģēšanas nosacījumi varētu tikt reglamentēti šajā normatīvajā aktā, tostarp apsverot iespēju rīkot atklātu vai ierobežotu pretendentu atlasī (konkursu).

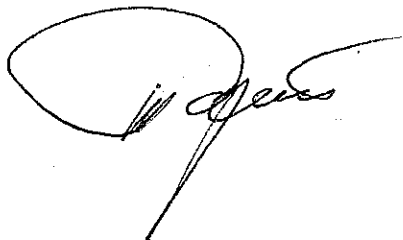
Sanāksmes laikā netika gūta pārliecība, ka Ministru kabinetu pārstāvošajām institūcijām savstarpēji būtu vienots viedoklis par likuma grozījumos ietvertu regulējumu kā par konkrētajā situācijā iespējami labāko un izsvērtāko tiesisko risinājumu.

Par likumprojekta sagatavošanu izskatīšanai atbildīgās Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas pārstāvji informēja, ka komisijā notikusi jautājuma ilgstoša un rūpīga izvērtēšana. Sanāksmes laikā komisijas pārstāvji atzina, ka, ņemot vērā pieejamo informāciju par strīdīgo jautājumu, likuma grozījumus varētu vērtēt atkārtoti.

Nemot vērā iepriekš minēto, negūstot pārliecību, ka likuma grozījumi paredz iespējami labāko un vienlaikus arī tiesisku risinājumu, kā arī apzinoties, ka atkārtota likuma izskatīšana veicinātu situācijas noskaidrošanu un sabiedrības interešu ievērošanu, saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 71.pantu prasī likuma „Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā” (Saeimas likumprojekta Nr.26/Lp11) otrreizēju caurlūkošanu.

Ar cieņu

Valsts prezidents

Andris Bērziņš